

ZDRAVKO TALER

25. siječnja 1955. umro je u Zagrebu naš poznati ribarski stručnjak Zdravko Taler, koji se neumornim radom i vrlo dobrim darom zapažanja razvio od sportskog ribolovca do odličnog naučnog radnika, na polju slatkovodnog ribarstva.

Njegovom smrću nanijet je našem ribarstvu težak gubitak, jer njime gubimo iskusnog stručnjaka, dobrog naučnog radnika i odličnog popularizatora. Ovaj gubitak će se najteže osjetiti među našim ribarskim stručnjacima, kojih je i onako još mali broj, jer je iz njihovih redova nestao jedan među najboljima. Praznina koja je time nastala teško da će se moći u dogledno vrijeme ispuniti.

On je sav svoj život posvetio ribarstvu, ali ne samo zato da kao ribolovac lovi ribu radi zabave, već da pri tome što bolje upozna naše vode i naše ribe koje u njima žive, njihov način života, probleme populacije riba u cilju da bi stekao što veća iskustva, koja bi mogao kasnije upotrebiti za unapređenje našeg ribarstva.

Još kao učenik preparandije u svome rodnom mjestu Slav. Požegi pokazivao je živ interes za prirodu, a naročito za životinje koje žive u vodi, najviše za ribe koje je lovio i sakupljao za svoju zbirku i tako se počeo razvijati u ribolovca i ljubitelja prirode.

Prvi svjetski rat odveo ga je daleko od svoje domovine u velika prostranstva Rusije, gdje je kao zarobljenik proveo više godina. Tamo je imao prilike da upozna bogate ribolovne vode, ribe koje u njima žive i način ribarskog gospodarenja na tamošnjim vodama. Naučio je ruski jezik i time mu je postala pristupačna već onda dosta razvijena ruska

ribarska literatura, koju je dobro poznao. To mu je dalo pobudu, da se kasnije, po povratku u domovinu intenzivno bavi ribarstvom.

Povrativši se iz zarobljeništva namjestio se kao administrativni činovnik u Sarajevu, u kraju bogatom lijepim i dobrim ribolovnim vodama. Tamo se razvio u vrlo iskusnog ribolovca. Sve je svoje slobodno vrijeme provadao u ribolovu, ali ne samo radi sportskog užitka, već mu je ribolov služio da dođe do ribljeg materijala za proučavanje, da što točnije upozna način života pojedinih vrsta riba, da upozna naše ribolovne vode i njihovu sposobnost za proizvodnju riba. Svojim dobrim darom opažanja promatrao je sve pojave na vodi, sakupljao podatke o pojedinim vrstama riba kao i o pojedinim vodama i bilježio u svoj dnevnik, te je tako stekao vrlo veliko iskustvo.

Da bi mogao svoja opažanja na vodama naučno tumačiti, manjkalo mu je poznavanje ribarske nauke. Da bi tu prazninu ispunio, brižljivo je sakupljao i proučavao svu njemu pristupačnu ribarsku literaturu. Tako se razvio od čistog praktičara do naučno izobraženog stručnjaka.

Njegov rad na polju ribarstva bio je vrlo plodan. On se naročito istakao kao popularizator, a i kao naučni radnik.

U nastojanju da svoje znanje, kao i ono drugih stručnjaka populariše i pobudi među širim krugovima što veći interes za ovu lijepu, ali vrlo zapuštenu granu naše narodne privrede, počeo je god. 1926. izdavati u Sarajevu časopis »Sportski ribar« koji je tretirao ne samo športska, već i stručna, a i naučna pitanja iz područja našeg ribarstva. Ovaj vrlo dobro uređivan časopis kojemu je on bio više godina urednik, mnogo je doprinio širenju znanja o našem ribarstvu, ne samo među ribarskim krugovima, već i među širom javnosti.

Da bi još više proširio među našim narodom poznavanje naših lijepih ribolovnih voda i naših riba, izdao je god. 1932. almanah »Vode i ribe Jugoslavije«. U ovome djelu koje je opremljeno vrlo lijepim slikama i dobrim opisima prikazao je na popularan način naše vode i ribe koje u njima žive.

Kad je god. 1934. napustio Sarajevo i preselio se u Zagreb, preuzeo je uredništvo »Ribarskog lista« glasila Zagrebačkog ribarskog društva. Ovaj slabo uređivan list podigao je tako, da je za kratko vrijeme postao naš za onda najbolji ribarski list.

Budući da su za okupacije naše zemlje prestali izlaziti gotovo svi naši ribarski časopisi, to se poslije oslobođenja pokazala potreba jednog časopisa, koji bi obrađivao stručne i naučne probleme našeg ribarstva, koji bi okupio sve naše stručne i naučne radnike, koji rade na području ribarstva i donosio njihove radove, te tako širio znanje o našem slatkovodnom ribarstvu. Na inicijativu drugarice ing. Babuder pokrenut je god. 1946. u Zagrebu časopis »Ribarstvo Jugoslavije«, kojemu je on bio prvi urednik. Pod njegovim rukovodstvom ovaj se časopis bio vrlo lijepo razvio.

Pored njegove djelatnosti kao urednika naših ribarskih časopisa, on je i sam pisao popularne članke, kojih je za života napisao preko 250, a štampani su u raznim našim časopisima.

Osim na radu oko širenja znanja o našem ribarstvu, on je mnogo naučno radio, naročito od kada se preselio u Zagreb.

Za vrijeme rata izdao je nekoliko knjiga u kojima je obradio pojedine važnije naše ribe kao: Podust, Lipljan, Mladica glavatica i Neretvanska glavatica.

Poslije oslobođenja naše zemlje radio je kao službenik Ribarskog ostsjeka bivšeg ministarstva poljoprivrede, pa ministarstva ribarstva u NRH, zatim Glavne direkcije za slatkovodno ribarstvo i konačno Instituta za slatkovodno ribarstvo u Zagrebu.

Njegova želja, koju je konačno i ostvario, bila je da se sašma posveti naučnom radu, a to mu je bilo omogućeno kad je došao g. 1950. na Institut. Radio je neumorno na terenu sakupljajući materijal za naučnu obradu i obrađivao ga u laboratoriju. Najviše se bavio proučavanjem problema iz ihtiolo-

gije i ribogojstva, a pri tome je najveću pažnju posvetio izučavanju pastrva u vodama jadranskog sliva, naročito još posve neproučenom pitanju vrsta mekousne pastrve u našim vodama, koje nije do- spio završiti .

Za kratko vrijeme od kada je došao na insti- tut publicirao je nekoliko naučnih radova, od kojih su najvažniji: »Visovačka jezerska pastrva«, koju je on prvi put opisao, »Popis i rasprostranjenje slatkovodnih riba Jugoslavije«; »Metoda sa skalom za ocjenjivanje stupnja masnoće ili uhranjenosti kod salmonida«; »Rezultati četverogodišnjeg mar- kiranja postrva na rijeci Gackoj«; »Kalifornijska pastrva i njeno udomačenje u Jugoslaviji kao ri- barsko-biološki i privredni problem«.

Nekoji se njegovi radovi nalaze još u štampi.

Još je mnogo radova kanio izraditi, od kojih je nekoja već bio započeo, ali nemila smrt nije mu dozvolila da svoju zamisao provede u djelo.

Njegov plodni rad koristit će za unapređenje našeg ribarstva, a našim mladim stručnjacima dat će pobude i biti im putokaz u njihovom radu na stručnom i naučnom polju.

Plančić

Pregled novih knjiga i listova

Morsko ribarstvo br. 1 i 2 — 1955. U ovoj go- dini list izlazi svaki mjesec dok je u prošloj izlazio svaki drugi. Pretplatna cijena je ostala ista i to 240.— Din godišnje.

Članci broja 1: A. Antončić: »Morsko ribar- stvo« u novoj 1955. godini. Novak R.: Investicione perspektive industrije ribljih konzervi Jugoslavije. Dr. T. Gamulin piše o nekim podacima iz života našeg jastoga, a I. Tilić o primjenjenim metodama i rezultatima rada na povećanju potrošnje ribe u Jugoslaviji. Nadalje slijedi članak Gir-gir, odlična varijanta plivarice, pa zatim od F. G.-a: Jedan sav- viet vučarima. Ing. Vik.: Treće redovito zasjedanje CIPS-a u Düsseldorfu, a isti autor govori o izložbi sportskog ribolova u Düsseldorfu (Zap. Njem.). Sli- jede razne interesantne rubrike kao pitanja i odgo- vori, zanimljivosti, razne vijesti, rasonoda i na- gradni natječaj.

Broj 2. donosi slijedeće članke: M. Grubelić: Prekršaji u ribolovu i ribarska straža, O. Kar- lovac: Neruški rak (škamp), D. Marelić: O čuvanju kvaliteta morske ribe. I. T. piše o saradnji Instituta za oceanografiju i ribarstvo s ribarskom privredom, a ing. H. Lisac o načinu prerade tunja u Danskoj. Zatim: Prvo trgovinsko poduzeće udruženih ribara na Ja- dranu, izvještaj o potrošnji i trgovini ribe u Jugo- slaviji, J. B. iznosi tabelarni pregled morskog ri- barstva u 1954. god. Nova knjiga: »Jastog i hlap« od F. Grubišća, K.-ć piše o markiranju palamida u Turskoj. Slijede rubrike: Pitanja i odgovori, razo- noda i nagradni natječaj.

Veterinaria Zbornik radova iz oblasti animalne proizvodnje, **Sarajevo 1954. (III.)** svez. 3—4 do- nosi među ostalim i rad iz područja ribarstvene biologije od Oskara Šenka: »Ispitivanje primjene Wingeove metode pri određivanju starosti nekih

salmonida«. U cilju ispitivanja mogućnosti Winge- ove grafičke metode, autor je radio sa ljuskama po- točne pastrve (*Salmo trutta fario*) 66 primjeraka lipljana (*Thymallus thymallus*) 80 primjeraka i barjaktarice (*Salvelinus fontinalis*) 29 primjeraka lovljenih u izvornom dijelu rijeke Bosne. Autor zaključuje: Kod ljusaka pastrve i lipljana može se pouzdano utvrditi starost do 3 godine običnim promatranjem, a primjenom grafičke metode po Wingeu i starost veća od 3 godine. Kod barjaktari- ce može se, ali ne uvijek, pouzdano utvrditi starost do 2 godine, a spomenutom metodom ne dobivaju se ništa pouzdaniji rezultati. Rad ima kratak sadr- žaj na engleskom jeziku i popis literature.

Sportski ribolov br. 5—8 — 1954., list Saveza sportskih ribolovaca NR Srbije. Ovaj broj je ispu- njen pretežno člancima u vezi sa II. skupštine Me- đunarodne konferencije za sportski ribolov održan u Düsseldorfu kao i sa tamošnjom ribarskom izlož- bom u kojoj je i naša država imala uspješnog uče- šća. Pored lokalnih vijesti, ovaj broj donosi i Pra- vila Saveza sportskih ribolovaca NR Srbije.

R'bič, Ljubljana br. 1 — 1955. Ovim brojem list ulazi u XIV. god. izlaženja. Donosi članke: Dr. F. Hočevara: U novoj godini . . . , a Drobnjak piše o drugoj redovitoj skupštini međunarodne konferen- cije za sportski ribolov. Ing. Prešern govori o zim- skom rskanju včćaka i njegovoj opasnosti za ribe. A. P. S. donosi neke probleme ribarskog društva u Črnomelju. Rejic M.: Otpadne vode, a Porečnik: Ribe u potocima mariborske okolice. Slijede članci Jelačina o pakovanju i otpremanju ikre, a ing. Mi- kuš piše razne iz Engleske. Šifrer: Slatkovodni plakten i ribe. Zatim ribarski savjeti za februar, razne vijesti. Nastavlja se sa opisom riba sloven- skih voda; ovoga puta o čikovima, pitanje i odgo- vori i list završava sa rubrikom »Mreža«.